

Er der intet fartøj/last at redde, og derfor udelukkende tale om forureningsbekæmpelse, er der ikke tale om bjærgning i kapitlets forstand, og § 449-vederlag kan ikke komme på tale.

Stk. 3 fastslår, at det særlige vederlag i stk. 1 og 2 kun skal komme til udbetaling i det omfang den samlede godtgørelse overstiger en eventuel bjærgeløn i henhold til bestemmelserne i § 445 og § 446. I denne forbindelse skal man være opmærksom på, at det ikke er en betingelse for særligt vederlag i henhold til § 449, at der har været tale om bjærgeløn i henhold til § 446, der udtømmer de midler, der er til rådighed (værdien af det bjærgede). Dette er præciseret i en af den diplomatiske konference vedtaget resolution, der lyder således »It is the common understanding of the Conference that, in fixing a reward under article 13 and assessing special compensation under article 14 of the International Convention on Salvage, 1989 the tribunal is under no duty to fix a reward under article 13 up to the maximum saved value of the vessel and other property before assessing the special compensation to be paid under article 14.«.

Det følger af stk. 4, at samtlige omkostninger ved bjærgningen erstattes. Omkostningerne må imidlertid angå de forholdsregler, der er omfattet af bjærgningsoperationen. Som nævnt fastslår § 444, stk. 1, litra b, at bjærgeren ved udførelsen af bjærgningen har en forpligtelse til at gøre sit bedste for at undgå og begrænse miljøskade. Alt, hvad der foretages i så henseende ved bjærgningsoperationen, er således forholdsregler, hvis omkostninger er dækket af det særlige vederlag. Dette gælder f.eks. bjærgerens udlægning af oliespæringer ved havaristen, der er nødvendig for at gennemføre bjærgningen. Derimod er de egentlige »clean up costs« vedrørende forurening, der ikke har forbindelse med bjærgningen eller bjærgningsoperationen ikke omfattet. En bjærger af menneskeliv i forbindelse med den ulykke, der gav anledning til bjærgningen, har krav på en andel af bjærgelønnen efter § 445, stk. 2, herunder af en eventuel betaling af særligt vederlag.

Stk. 5 anfører, at bjærgeren kan miste en del af eller hele vederlaget i § 449, hvis han ved uagtsomhed ikke har været i stand til at hindre skade på miljøet. I øvrigt kan der henvises til § 450, stk. 3, om bjærgerens fejl og forsømmelse.

Som nævnt under stk. 1 er det havaristens reder eller ejer, der alene skal betale det særlige vederlag ifølge § 449. Lastens ejer er således ikke ansvarlig for betaling af hele eller dele af dette beløb. Efter omstændighederne kan rederen have regres mod ejeren af lasten, og formålet med stk. 6 er blot at præcisere, at en sådan regresadgang kan bestå. Stk. 6 tager ikke

stilling til, om der er regres. Den gældende sølovs §§ 290 og 291 afgør omfanget af lastejerens ansvar, hvor gods har forårsaget tab for rederen eller skade på skibet.

Den diplomatiske konference, der vedtog den nye bjærgningskonvention, vedtog også en resolution, hvori det fastslås, at det særlige vederlag, rederen skal betale i henhold til § 449 ikke kan gøres gældende i fælleshavari. Dette er nu sikret ved en ændring af fælleshavaribestemmelserne (York-Antwerpen-reglerne) i 1990.

Til § 450. Særlige undtagelser

Stk. 1 bestemmer, at der kun er ret til bjærgeløn eller særligt vederlag, hvis den ydede hjælp må anses for at ligge udenfor, hvad der kan forventes i henhold til en kontrakt, der er indgået før farens opståen. Bestemmelsen svarer til den gældende sølovs § 441, stk. 4, og til bjærgningskonventionens artikel 17. Besætning, lods eller slæbebåd har således ikke krav på bjærgeløn, hvis deres indsats ikke går udover, hvad de er forpligtet til i henhold til den indgåede aftale.

Stk. 2 bestemmer, at der ikke er ret til bjærgeløn, hvis hjælp er ydet uanset udtrykkelig og beføjet forbud herimod. Bestemmelsen svarer til den gældende sølovs § 441, stk. 2, og til bjærgningskonventionens artikel 19.

Reglen skal dog vurderes i sammenhæng med § 444, stk. 2, om ejerens, rederens og skibsførerens pligter. Bestemmelsen svarer stort set til den gældende sølovs § 441, stk. 2, idet der dog er medtaget en bestemmelse om, at ejere af anden ejendom, der ikke har været ombord på fartøjet, også kan modsætte sig bjærgning. Med denne formulering er det udelukket, at ladningsejere kan modsætte sig bjærgning af fx gods, der er faldet overbord og ligger og flyder ved siden af det havarerede fartøj. Skibsføreren ejeren eller rederen har fuldmagt til at bestemme over gods, der har været om bord på det havarerede fartøj, men er faldet over bord og ligger og flyder omkring det havarerede fartøj. Gods, som er faldet overbord og siden drevet langt bort fra fartøjet, kan dog ikke anses for at være omfattet af ejerens, rederens eller skibsførerens fuldmagt. Således overgår bestemmelsesretten over en genstand til ejeren, når rederens og skibsførerens omsorgspligt over genstanden ophører.

Stk. 3 angiver visse tilfælde, hvor bjærgelønnen kan nedsættes eller ophæves på grund af forhold på bjærgerens side. Bestemmelsen svarer til den gældende sølovs § 442, stk. 2, og til bjærgningskonventionens artikel 18.